PGS – Катышуу аркылуу кепилдик беруу

Органикалык аймак

18 Ноябрь, ПГАЭ Вебинар, Асан Алымкулов, Майрамбек ххх

Эмнеге органика?

- Ден соолук
- Экология
- Адилеттуулук
- Камкордук
- Тамак-аш коопсуздугу жана коз карандысызыдык
- (Социалдык)-Саясий мотивация
- Философикалык/иделогиялык мотивация

ПЛАНЕТАБЫ, КИРЕШЕБИ ЖЕ ПРОТЕСТПИ…?
Базардан башка толтура себептер -
Бирок бир гана базар сертификат талап кылат.

Эмнеге сертификат?

Сатып алуучу продукция пайдалуу жана айлана чойрого зыянсыз (органикалык) экендигине кепилдик талап кылат *(жана ошол учун кобуроок толоого даяр).*

Ишеним

Фермер **белгилуу органикалык стандарттарга** ылайык продукт ондуруп, сатып алуучунун талаптарына жооп берет жана (жогорурак баада сатат)

.

Кандай жолдор менен далилдейбиз?

Тус жол аркылуу (1 жак тарабынан) далилдоо

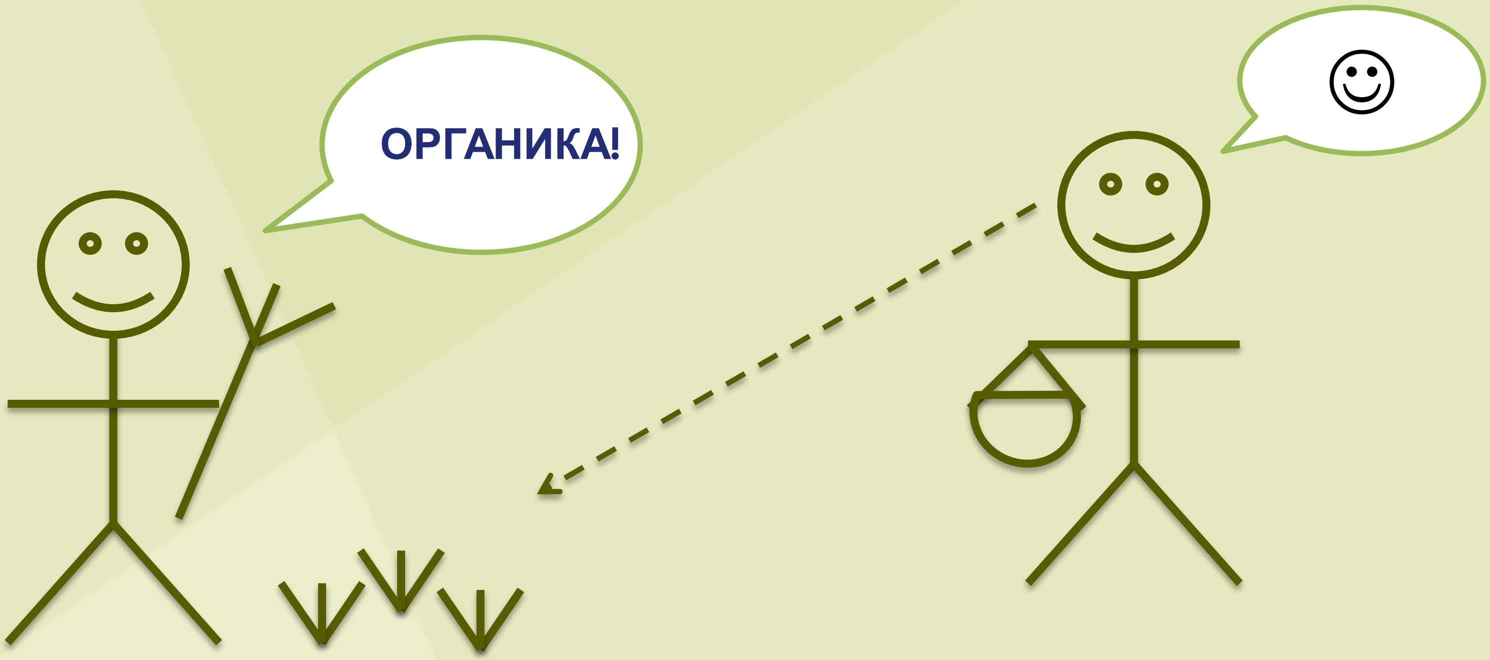

Жарым жартылай тус жол аркылуу (2 жак тарабынан) далилдоо

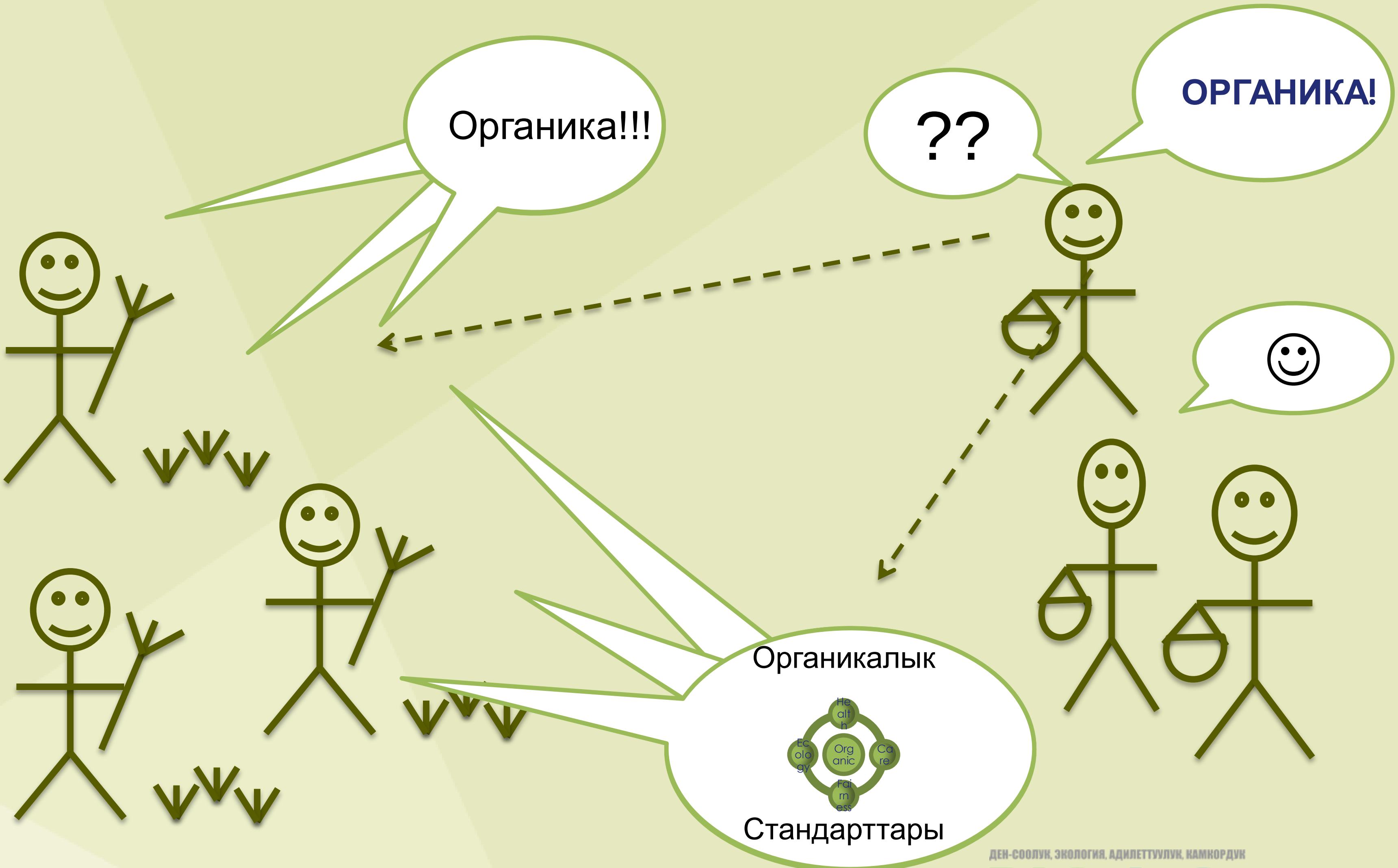

Тус эмес жол аркылуу (3 жак тарабынан) далилдоо

Кандай жолдор менен сапатын жана чындыгын далилдейбиз?

- 1 жак тарабынан: озун озу далилдоо
- 2 жак тарабынан: Катышуу аркылуу кепилдик беруу
- 3 жак тарабынан: жеке же Ички Козомол Системасы аркылуу

Бардыгын бириктирген бир гана жалпы озгочолугу бар

ДЕН-СООЛУК, ЭКОЛОГИЯ, АДИЛЕТТУУЛУК, КАМКОРДУК

ЗДОРОВЬЕ, ЭКОЛОГИЯ, ЧЕСТНОСТЬ, ЗАБОТА

ИШЕНИМ

Озгочолуктор

3-жактын сертификациясы

- Ички козомол (жергиликтуу инспекция
- Тышкы козомол (эл аралык инспекция)
- Бардык кызматы учун акча толонот
- Бир жыл бою текшеруу
- Кагаз иши коп
- Текшеруудон отпосонуз акча каражатыныз кайтарылбайт

Катышуу аркылуу кепилдик беруу

- Ички козомол (фермерлер бирин-бири текшерет)
- Жергиликтуу оз-ара баалоо топтору тузулот.
- Ар бир фермер Кепилдик берет
- Маалымат базасына оз чарбасы тууралуу маалымат берет

Катышуу аркылуу кепилдик беруу (PGS)

PGS – бул жергиликтуу шартка ылайыкташтырылган сапатка кепилдик беруу системасы жана 3-тараптын сертификациясына альтернатива

PGS – жергиликтуу базарга, кыска кошумча нарк чынжырын тузууго жана кичи фермерлерге ылайыкташтырылган.

PGS – фермерлердин жана сатып алуучулурдын тыгыз карым-катнашта болуусун талап кылат

PGS – копчулук учурда фермерлердин жана сатып алуучулардын туздон-туз оноктоштугу

PGS – ишенимге, социалдык туйундорго жана билим алмашууга негизделген

ДЕН-СООЛУК, ЭКОЛОГИЯ, АДИЛЕТТУУЛУК, КАМКОРДУК

ЗДОРОВЬЕ, ЭКОЛОГИЯ, ЧЕСТНОСТЬ, ЗАБОТА

PGS – негизги элементтери?

- Катышуу жана коллективдуу жоопкерчилик
- Бирдиктуу коз караш
- Ачык айкындуулук
- Ишеним
- Горизонталдуулук

ДЕН-СООЛУК, ЭКОЛОГИЯ, АДИЛЕТТУУЛУК, КАМКОРДУК
ЗДОРОВЬЕ, ЭКОЛОГИЯ, ЧЕСТНОСТЬ, ЗАБОТА

Мисалдар

Дуйнолук PGS системасы

2015 ж маалыматы боюнча: 123 мамлекеттерде PGS уюшулган, 39 мамлекеттерде иштеп турат, дагы башка 33 мамлекеттерде орнотулуп жатат

ДЕН-СООЛУК, ЭКОЛОГИЯ, АДИЛЕТТУУЛУК, КАМКОРДУК
BIO-KG
ЗДОРОВЬЕ, ЭКОЛОГИЯ, ЧЕСТНОСТЬ, ЗАБОТА

Кыргызстандагы PGS: Органикалык аймактар

Кыргызстандагы PGS

- Мамлекет тарабынан Кыргызстанда органикалык секторду колдоо политикасы жок
- Органикалык Кыймыл Федерациясы BIO – KG 2013 жылдан баштап Органикалык Аймактар долбоорун жургузуп жатат
- 10 айылда орнотулган
- Федерация тарабынан PGS концепциясы жана талаптары боюнча окутуулар жургузулуудо

Органикалык аймактар

- Органикалык аймак – бул тийиштүү аймакта курчап турган чөйрөгө терс таасирин берүүчү каражат-заттарды айыл чарба иштеринде колдонбостон, органикалык ыкма менен азыктарды өндүрүү боюнча иш алып барып жаткан фермерлердин жалпы демилгеси алдында түзүлгөн бирдиктүү аймак болуп эсептелет.

- Учурда уюшулган фермердик чарбалар бир айылда, бир талаа келкисинде жайгашып, алар бирин-бири жакшы таанышат жана чарба жүргүзүү сырларын жакшы билишет. Бул алардын бири-бирине болгон көзөмөлдүгүн күчөтүп, аймактын органикалык чарба жүргүзүп жаткандыгына керектөөчүлөрдүн ишенимин арттырат.

- Органикалык аймактын артыкчылыгы – бул фермерлердин өз ара ички көзөмөл жүргүзүү, катышуу аркылуу кепилдик берүү системасынын негизинде аймакта өндүрүлгөн айыл чарба азыктарын органикалык деп таанууга негиз бере алат.

Органикалык аймакта сертификациялоону ким жүргүзөт?

- 1. Органикалык фермер өзүнүн чарбасы тууралуу маалыматты жана кепилдикти формага ылайык толтуруп мобилизаторго тапшырат.
- 2. Органикалык фермер чарба жүргүзүү талаптарын сактап, чарбаны сертификациядан өткөрүү үчүн жергиликтүү топтордун өз ара баалоо жүргүзүүсүн уюштурат. Өзү башка чарбаларды текшерүү боюнча жергиликтүү топтордун ишине аралашып, органикалык аймакта өткөрүлгөн иш-чараларга катышат.
- 3. Жыйынтыгы боюнча атайын бланктар толтурулуп, мобилизаторго тапшырылат.
- 4. Мобилизатор маалымат базасын жана фермердик чарбаны текшерүү боюнча жергиликтүү топтун толтурулган өз ара баалоо формаларын маалымат базасы боюнча башкы операторго жиберет.
- 5. Башкы оператор келип түшкөн маалыматтарды тактап, Сертификат ыйгаруу боюнча Координациялык Кеңештин кароосуна киргизет.
- 6. Координациялык Кеңеш келип түшкөн маалыматтардын негизинде ар бир фермердин жеринин статусун аныктап, Сертификат ыйгарат.
- 7. Даяр болгон сертификаттар тийиштүү фермерге тапшыруу үчүн мобилизаторлорго жиберилет.

IFOAM ORGANICS INTERNATIONAL FiBL HELVETAS Swiss Intercooperation

ДЕН-СООЛУК, ЭКОЛОГИЯ, АДИЛЕТТҮҮЛҮК, КАМКОРДУК
BIO-KG
ЗДОРОВЬЕ, ЭКОЛОГИЯ, ЧЕСТНОСТЬ, ЗАБОТА

Органикалык аймактар

Органикалык аймактын фермерлери, кепилдик жана маалымат базасы.

- Органикалык айыл чарбасынын жүргүзүлүшү жана талаптары менен тааныш болуп,
- аймакта болуп жаткан иш-чараларга, окуу-тренингдерине катышкан,
- чарбасын «Органиканын талаптарына ылайык жүргүзөм»-деп кепилдик берген фермер органикалык аймактын мүчөсү боло алат.
- Ал фермер өзүнүн үй бүлөсү, чарбасы жана мал жандыгы тууралуу маалымат берүүгө тийиш.

Органикалык аймактар

Органикалык аймакта ишти уюштуруучулар.

- - органикалык чарба жүргүзгөн фермерлер;
- - мобилизатор;
- - жергиликтүү топ (3-4 адамдан туруп, текшерип-баалоону жүргүзөт)

- - Көзөмөлдөө Кеңеши (бул Кеңеш органикалык аймактын өкүлдөрү тарабынан шайланып, курамы 11-13 адамдан турат. Негизги максаты органикалык аймакта аткарылуучу иштерди жалпы координация кылып, сертификациялоо иштеринин талапка ылайык жүргүзүлүшүн көзөмөлдүккө алат).

IFOAM ORGANICS INTERNATIONAL FiBL HELVETAS Swiss Intercooperation

ДЕН-СООЛУК, ЭКОЛОГИЯ, АДИЛЕТТҮҮЛҮК, КАМКОРДУК
BIO-KG
ЗДОРОВЬЕ, ЭКОЛОГИЯ, ЧЕСТНОСТЬ, ЗАБОТА

Органикалык аймактар

Органикалык аймактын келечектеги багыттары:

- Таза органикалык продукция өндүрүлгөн органикалык аймак катары таанылуу;

- - Органикалык аймака кирген фермерлердин катарын көбөйтүп, «Органикалык фермерлердин бирикмеси»-деп өз алдынча уюм уюштурулууга тийиш. Ал өзүнчө статус алып каттоодон өткөн, Уставы, башкаруу структурасы (Байкоо Кеңеши, ревизиялык комиссиясы, аткаруу органы), мүчөлүк акылары бекитилген болот. Мындай шартта өз алдынча уюм катары башка органдар, керектөөчүлөр менен келишим түзүп иштөөгө, аймакты өнүктүрүү үчүн долбоордук сунуштама даярдап, каржы булагын тартууга кеңири мүмкүндүк түзүлөт;

Органикалык аймактар 2015 жылы

Органикалык Аймак	Аянты (га)	Фермер саны
Кун-Чыгыш	128	58
Тосор	460	191
Теплоключенка	452	153
Арал	706	171
Темир	327	45
Жаны-Жер	507	114
Нарын	68	28
Талас	101	42
	2749	802

BIO-KG Органикалык Кыймыл Федерациясы
Бишкек шаары, Гражданская көчөсү, 43/1
e-mail: federationbiokg@gmail.com
web: www.biokg.org
Facebook: www.facebook.com/FODBIOKG/

Координатор:
Алымкулов Асан 0555 301331, 0777 760976
alymkulov.asan@gmail.com